

Fylkesmannen i Agder

**Forslag til vern av Hovdefjell, Kleivstøyheii
og Øykjeheia naturreservater**

**Vegårshei, Åmli, Bygland og Sirdal
kommuner**

Aust- og Vest-Agder fylker

**Utkast til verneplan for skog
Høringsutgave april 2019**

Innhold

Høring av verneplaner	3
Innledning	3
Naturfaglige registreringer	3
Verneform	4
Hva medfører vernet?	4
Verneforskrift og restriksjonsnivå	4
Generelle kommentarer til verneforskriftene	5
Inngrep	5
Planter	5
Dyreliv	5
Friluftsliv	5
Motorferdsel	6
Skjøtsels- og forvaltningsplaner	6
Generelle unntaksbestemmelser	7
Forvaltningsmyndighet	7
Økonomisk erstatning	7
Verneprosessen	8
Kunngjøring – oppstart av verneprosess	8
Endringer etter oppstartsmelding	8
Sammendrag av innkomne innspill	8
Øykjeheia	8
Hovdefjell	9
Kleivstøylheii	11
Fylkesmannens kommentarer til innspillene	12
Øykjeheia – utvidelse	12
Hovdefjell	13
Kleivstøylheii	14
Høring og videre prosess	15
Beskrivelse av områdene med forslag til verneforskrifter	16
Hovdefjell naturreservat	16
Forslag til verneforskrift	16
Kleivstøylheii naturreservat	20
Forslag til verneforskrift	20
Øykjeheia naturreservat (utvidelse)	23
Forslag til verneforskrift	23

Høring av verneplaner

Fylkesmannen i Agder sender med dette forslag til verneplan for opprettelse av tre nye naturreservater og utvidelse av et eksisterende naturreservat på lokal og sentral høring. Verneplanen for områdene sendes på høring etter avtale med Miljødirektoratet.

Navn	Kommune	Areal i daa utvidelse	Areal i daa (totalt)	Verdi-vurdering
Hovdefjell	Åmli og Vegårshei		2372	**
Kleivstøylheii	Bygland		556	A-verdi
Øykjeheia (utv.)	Sirdal	2793	15884	**

Innspill til verneforslagene sendes skriftlig til Fylkesmannen i Agder innen 24.06.2019.

Innledning

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per januar 2019 er 4,8 % av all skog og 3,6% av den produktive skogen i Norge vernet, jf. tall fra NIBIO. Dette er langt mindre enn andre land i Europa. Forskernes nasjonale anbefaling er at 4,6 % av det produktive skogarealet vernes. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk "Evalueringen av skogvernet i Norge" (Framstad mfl. 2002). Stortinget har videre satt seg som mål å verne 10 % skogareal. Opptrappingen av skogvernet er en viktig del av Norges bidrag for å stanse tap av biologisk mangfold. Norge har forpliktet seg til å ta vare på vårt biologiske mangfold gjennom nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler. Vern av skogområder skal bidra til et representativt vern av skogtyper og sikre trua arter og naturtyper i norsk skog. Norge har stor variasjon av skogtyper, også skogtyper som er internasjonalt sjeldne. Nær 50 prosent av de trua og nær trua artene i Norge lever i skog.

Regjeringens arbeid med vern av skog foregår nå etter to hovedlinjer: Frivillig vern av skog og vern av skog på statens grunn. I Stortingsmeldingen blir begge strategiene trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Arbeidet skjer i et nært samarbeid mellom Norges skogeierforbund og miljøvernmyndighetene. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering er aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet så vil det bli gjennomført forhandlinger med grunneier om avgrensning, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Alle verneforslagene omtalt i denne verneplanen er et resultat av tilbud om frivillig vern av skog fra grunneier(e).

Naturfaglige registreringer

Naturkvaliteter og verneverdier i to av de foreslåtte verneområdene, Hovdefjell og utvidelsen av Øykjeheia naturreservat, er beskrevet i forbindelse med Miljødirektoratets kartleggingsprosjekt

«Frivillig vern». Faktaark for alle områdene er publisert i skogdatabasen NARIN (<http://www.borchbio.no/narin/>).

Rapportene beskriver naturgrunnlag, vegetasjon, skogstruktur og påvirkning og det gis beskrivelse, avgrensing og en verdivurdering av kjerneområder/ nøkkelbiotoper. Verdivurderingen tar utgangspunkt i en rekke kriterier som urørthet, død ved, forekomst av gamle trær, variasjon, rikhet, arrondering og forekomst av sjeldne og trua arter. Verdivurderingen er foretatt etter Miljødirektoratets standardmal for vurderinger og verdisetting av verneområder.

Størstedelen av tilbudsområdet ved Kleivstøylheii i Bygland kommune ble naturtypekartlagt i 2010 i forbindelse med Miljødirektoratets kartlegging av «rike løvskog». Området er beskrevet som en naturtype med rik edelløvskog, rik blandingsskog og gammel barskog. I edelløvskogsområdene inngår små arealer med sørvendt berg og rasmark og alm-lindeskog. Naturtypen har fått verdien svært viktig (A-lokalitet). Alm-lindeskog er en skogtype som er prioritert høyt for vern på Agder.

For nærmere beskrivelse av områdene og de naturfaglige registreringene for hvert enkelt område, se beskrivelse av områdene på slutten av høringsdokumentet.

Verneform

Skogområder som inngår i ordningen med frivillig vern skal normalt fredes som naturreservat, etter naturmangfoldloven § 37. Fylkesmannen mener at naturreservat er den mest aktuelle verneformen for de områdene som er tilbudt for vern. Områdene tilfredsstiller etter vår vurdering vilkårene i naturmangfoldloven (nml.) § 37 om områder som kan vernes som naturreservat. Verneformålet i de foreslåtte naturreservater bygger på at det i størstedelen av områdene skal skje en fri utvikling. En fri utvikling innebærer at de naturlige økologiske prosessene i skogen skal kunne finne sted uforstyrret.

Hva medfører vernet?

Ved vern av skog som naturreservat legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes. Verneformålet innebærer at det skal skje en naturlig utvikling dvs. at de naturlige økologiske prosessene uforstyrret skal kunne finne sted i området.

Et vernevedtak vil på grunn av verneformålet få konsekvenser for bruken og hvilke aktiviteter som kan foregå i området. Alle tiltak som kan føre til endringer i naturmiljøet vil være forbudt. Skogsdrift, skogskjøtsel, uttak av ved, nydyrking og lignende aktiviteter samt oppføring av bygninger vil ikke være tillatt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap vil søker og forvaltningsmyndighet ofte komme fram til løsninger som gjør at det ønskede tiltaket kan gjennomføres uten å komme i konflikt med verneformålet. For enkelte søknadspliktige tiltak kan det gis tillatelser som gjelder for flere år om gangen. Tradisjonelle friluftslivsaktiviteter som vanlig ferdsel til fots og på ski, jakt og plukking av bær og sopp vil kunne foregå som tidligere.

Verneforskrift og restriksjonsnivå

Fylkesmannen har utarbeidet et forslag til verneforskrift for hvert enkelt verneområde. Her er det forsøkt å gjøre tilpasninger i samsvar med de opplysningene vi har fått om brukerinteressene i området etter kunngjøring om oppstart av arbeidet med verneplanen. Nye forhold som blir kjent om det enkelte verneområde og uttalelser som kommer inn i forbindelse med den sentrale høringen kan føre til at det blir gjort ytterligere tilpasninger av verneforskriften etter høringsperioden er utløpt. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med innspill til den aktuelle

verneforskriften. Mulighet for justering av verneforskriften må vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generelle kommentarer til verneforskriftene

Den lokale verneforskriften gir en nøyaktig oversikt over hva vernet innebærer med hensyn til hvilke tiltak og aktiviteter som kan gjennomføres i verneområdet. Nedenfor gis det noen generelle kommentarer til forskriften.

Inngrep

Verneforskriftene legger opp til at gjennomføring av tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Bestemmelsen inkluderer anlegg av ulike slag (midlertidige og faste), men også andre typer tiltak som uttak og oppfylling av masse, henleggelse av avfall og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Det er ikke tillatt å føre opp nye bygg som for eksempel hytter eller jaktbuer i reservatene. Eksisterende bygninger kan vedlikeholdes i henhold til det som er standard på vernetidspunkt, men det legges ikke opp til oppgradering og/eller standardheving. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet er tillatt. Anlegg viser her til eksisterende skogsbil/traktorveier, kulturminner, stier med mer. I noen tilfeller kan det åpnes for at eksisterende godkjente traktorveier som fremgår av vernekartet kan benyttes til kjøring med traktor/ATV for uttransport av felt storvilt. Dette gjelder da kun på avmerket traktorvei og ikke i terrenget for øvrig.

Gjennom verneprosessen vil Fylkesmannen vurdere hvilke stier og traktorveier som skal kunne vedlikeholdes. Disse vil bli avmerket i vernekartet. For at eldre traktorveier skal kunne vedlikeholdes må de ha et lovlig og reelt bruksformål utover uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen minner om at traktorveier som regel er anlagt i forbindelse med drift av skogen. Ved et vern av området vil skogsdrift ikke være tillatt og behovet for å vedlikeholde denne type drifteveier faller derfor ofte bort.

Det bemerkes at plan- og bygningslovens (pbl.) bestemmelser vil gjelde i tillegg til bestemmelsene i verneforskriften, men at det ikke kan gis tillatelser utover det som er tillatt etter vernereglene.

Planter

Vernebestemmelsene legger opp til en generell plantelivsfredning som inkluderer all vegetasjon i de aktuelle reservatene. Det er heller ikke tillatt å så eller plante trær og annen vegetasjon. Plukking av bær og matsopp er fremdeles tillatt som før, og det vil også være tillatt å gjøre opp bål dersom en samler små tørrkvist eller benytter seg av medbrakt ved.

Dersom plukkhogst inngår som nødvendig skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene, vil dette være tillatt.

Dyreliv

Det er lagt opp til en generell dyre- og fuglelivsfredning i naturreservatene. Fredningen gjelder også reirplasser og hiområder inkludert blant annet beverhytter. Det er imidlertid åpnet opp for jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk forutsatt at det foreligger tillatelse fra grunneier.

Friluftsliv

Ferdsl til fots og på ski i verneområdet er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er sykling, ridning og bruk av hest og kjerre forbudt utenom på stier og veier som er markert på kartet.

Det er heller ikke tillatt å bruke naturreservatene til idrettsarrangementer eller større arrangementer. Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til at enkelte større arrangementer kan gjennomføres i reservatene. Noen få telt eller en skoleklasse anses ikke å være større arrangement. Verneforskriften har en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7, bokstav d) som viser til at tilretteleggingstiltak og bruk av reservatene for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter kan tillates etter søknad dersom det ikke er i strid med vernevedtaket.

Gjennomføring av en ordinær befarings med en skoleklasse som ikke krever noe nærmere tilrettelegging vil ikke være søknadspiktig, jf. vurderingen over.

Dersom det over tid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Miljødirektoratet, ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatene. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel i naturreservater forbudt. Tradisjonelt er en stor del av verneområdene benyttet i forbindelse med storviltjakt (elg og hjort), og det kan derfor være aktuelt med tilpasninger av verneforskriften med hensyn til uttransport av felt elg/hjort på eksisterende traktorveier og i terrenget generelt, jf. avsnittet om inngrep. I rene skogområder med liten fare for at det skal oppstå kjøreskader, foreslås det et generelt unntak i verneforskriften om at lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget kan benyttes for uttransport av storvilt dersom det er nødvendig.

Det vil også kunne oppstå et behov for bruk av motorkjøretøy i forbindelse med nødvendig vedlikehold på eksisterende traktorveier som går gjennom det foreslåtte verneområdet. Verneforskriften åpner for at motorferdsel på eksisterende traktorveier i forbindelse med nødvendig vedlikehold kan tillates. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med vedlikehold på eksisterende bygninger som er i bruk på vernetidspunkt er også tillatt.

Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Verneforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsels- og forvaltningsplaner

Verneformålet i de aktuelle naturreservatene er knyttet opp mot å frede alt naturlig plante- og dyreliv i området. Området skal i størst mulig grad sikres fri utvikling uten inngrep. Gjennomføring av skjøtsel er derfor kun unntaksvis nødvendig for å oppfylle verneformålet. Det registrerte artsmangfoldet i det foreslåtte verneområdet er i hovedsak ikke knyttet opp mot kulturbetingete eller kulturbegunstigede naturtyper og skjøtselsbehovet vurderes derfor totalt sett som relativt lite. For å opprettholde verneverdiene kan det være nødvendig å gjennomføre skjøtsel, eksempelvis uttak av fremmede treslag, og det åpnes derfor også for dette i verneforskriften.

I utkast til verneforskrift åpnes det for at det kan utarbeides forvaltningsplan for reservatene.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av området som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp tavler med utfyllende informasjon om naturverdier samt gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for verneområdet.

Generelle unntaksbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra vernebestemmelsene dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. nml. § 48. Fylkesmannen påpeker at «*vesentlige samfunnsinteresser*» forstås som tiltak av nasjonal betydning.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Det foregår en prosess hvor kommunene er tilbudt forvaltningsmyndigheten over visse typer verneområder innen kommunens grenser. Hvem som vil bli forvaltningsmyndighet for de aktuelle naturreservatene vil bli endelig bestemt av Miljødirektoratet etter at vernevedtaket er fattet. Sirdal kommune har vært forvaltningsmyndighet for Øykjeheia naturreservat, og Fylkesmannen legger opp til at denne ordningen videreføres også ved vedtak av den foreslåtte utvidelsen.

Økonomisk erstatning

Etter reglene i naturmangfoldloven (jf. §§ 50 og 51) har eiere og rettighetshavere til eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som følge av vernevedtaket. Arbeidsformen frivillig vern innebærer at det forhandles om avtaler med de berørte grunneierne før vernesaken sendes på høring. Det jobbes med å forhandle frem avtale med berørte grunneierne som har tilbudt areal for frivillig vern i dette området. Avtale om erstatningssum vil være på plass før det fattes endelig vedtak om vern av området. Når erstatningssummen er avtalt, vil denne bli utbetalt kort tid etter at det er fattet vernevedtak i statsråd.

Verneprosessen

Kunngjøring – oppstart av verneprosess

Fylkesmannen i Agder meldte oppstart av verneprosess for de tre foreslåtte naturreservatene 23.04.2018, 20.11.2018 og 1.2.2019. Det ble sendt ut brev til grunneierne, aktuelle kommuner, Aust-Agder fylkeskommune, Statens Vegvesen, Agder Energi, Statnett samt andre aktuelle lokale lag og foreninger. Melding om oppstart av verneplanarbeidet ble annonsert i Agderposten, Fædrelandsvennen, Setesdølen, Frolendingen og avisen Agder. Det kom inn 21 innspill til oppstartsmeldingene, som gjaldt de tre verneområdene som nå sendes på høring. En sammenfatning av hovedinnholdet i innspillene og Fylkesmannens vurdering av innspillene følger nedenfor

Endringer etter oppstartsmelding

Den største endringen som er gjort for foreslått verneområde på Hovdefjell er at området er innskrenket ganske betydelig i øst. Bakgrunnen for dette er at de dokumenterte naturverdiene i denne delen av området ikke vurderes som store nok til å kunne forsvare et vern. Den delen av tilbudt område som nå er tatt ut av forslag til naturreservat som nå sendes på høring består for en stor del av ungskog, hovedsakelig bjørk og gran i hogstklasse 2 og 3. Videre er eksisterende turløype til Hovdefjell tegnet inn etter innspill fra en grunneier. Det er videre tegnet inn to traktorveier på vernekartet og tatt inn en bestemmelse til veiene om at grunneier kan benytte motorkjøretøy på traktorveiene for kunne hente ut felt storvilt.

Fylkesmannen har gjort en navneendring på området som i oppstartsmeldingen het Jerpeneset. Navneendringen innebærer at området sendes på høring som Kleivstøylheii. Bakgrunnen for at dette navnet ble valgt er at det er få registrerte stedsnavn i området og at lisida som er foreslått som naturreservat er starten på Kleivstøylheii.

Den største endringen som er gjort i forbindelse med utvidelsen av Øykjeheia, er at området er betydelig innskrenket i sør. Endringen er gjort for å imøtekomme innspill fra Statnett knyttet til eksisterende høyspentlinje og i samsvar med grunneier.

Sammendrag av innkomne innspill

Øykjeheia

FNF-Agder kommer med et generelt innspill om at de ønsker et vern velkommen. De peker videre på at verneforskriftene må utformes på en måte som gir minst mulig konflikter mellom natur og friluftslivsinteresser. Vernet i områdene bør ikke være til hinder for utøvelse av jakt og enkel friluftaktivitet, dersom det ikke skulle være helt spesielle grunner. Ingen merknader til avgrensning av områdene som foreslått.

Vest-Agder fylkeskommune ser positivt på utvidelse av Øykjeheia naturreservat gjennom frivillig vern og har ingen spesielle merknader til innholdet i forslag til verneforskrift.

Statnett eier eksisterende 300kV transmisjonsnettledning Tonstad -Stokkeland som ligger nord for Lindvannet og gjennom det foreslåtte utvidelsesområdet. De peker på at verneplanarbeidet ikke må vanskeliggjøre adkomst, ombygging, drift og vedlikehold av ledningen eller reparasjon ved akutte hendelser. Klausuleringsbeltet til kraftledningen er 34,6 meter bredt og her har Statnett konsesjon for å bygge og drifte ledningen, herunder å rydde skog.

Ledningen Tonstad – Stokkeland ble satt i drift i 1971. En mulig fremtidig fornyelse av ledningen vil normalt kreve at det bygges en ny ledning parallelt med den eksisterende før den eksisterende eventuelt kan rives. Det må derfor sikres plass til dette utenfor reservatet. På grunn av topografi vil

en slik fornyelse trolig skje ved at den nye ledningen må bygges på nordsiden av og parallelt med den eksisterende ledningen. Den foreslåtte utvidelsen av verneområdet umuliggjør dette. Statnett ber derfor om at den planlagte utvidelsen av Øykjeheia naturreservat avgrenses i sør av eksisterende transmisjonsnettledning og slik at det gis plass til fornyelse av ledningen. Vernegrensen må derfor ikke legges nærmere enn 100 meter nord for senter av 300kV ledningen Tonstad – Stokkeland.

Vernebestemmelsene må derfor åpne for at Statnett fortsatt skal kunne gjennomføre bakketransport med motoriserte kjøretøy for bygging, drift, vedlikehold, akutte reparasjoner og fornyelse av transmisjonsnettet uten behov for dispensasjon, eventuelt med en form for varsling i forkant av arbeider som kan planlegges. Ved akutte hendelser må det være åpent for å varsle i etterkant av transporten. Det henstilles også til at arbeid med helikopter og drone gis en generell dispensasjon i verneforskriften da dette er aktiviteter som ikke er i konflikt med verneformålet for skogområdet.

Agder Energi Vannkraft peker på at foreslått vernegrense er lagt i vannkanten til Lindvatn og at Lindvatn er inntaksmagasin til Finså kraftverk. Det går en eksisterende traktorvei gjennom

tilbudsområdet og ned til Agder Energi sitt lukehus på gnr/bnr 34/8. Agder Energi er avhengig av å kunne bruke denne traktorveien helt ned til lukehuset og ber om at dette klargjøres i den videre saksbehandlingen da dette ikke fremgår tydelig av forslag til vernekart. Agder Energi forutsetter også at gjeldende bestemmelser i verneforskriften knyttet til bruk av den eksisterende traktorveien videreføres ved den foreslåtte utvidelsen av Øykjeheia, slik at driften av Finså kraftverk med inntak i Lindvann ikke berøres ytterligere. Det presiseres også at det ikke er ønskelig å inkludere Agder Energi sin eiendom rundt lukehuset i verneområdet og at vernegrensa trekkes 20 meter nordover fra grensa til gnr/bnr 34/8 for ikke å skape utilsikta problemer for nødvendig vedlikehold.

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) minner om at det går en eksisterende sentralnettslinje gjennom området. Nve ber derfor om at unntakene i verneforskriften knyttet til vedlikehold og oppgradering av kraftledning, samt unntak for motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på kraftledningen tas med i endelig verneforskrift. Det påpekes også at NVE ikke kan se at Statnett SF som sentralnettseier er på adresselisten over mottakere av oppstartsmeldingen og ber om at de også får mulighet til å uttale seg til verneplanen for utvidelse av Øykjeheia naturreservat.

Hovdefjell

Knut Solvang kommer med innspill om de mest brukte stiene i området, samt en traktorvei og ønsker at disse tegnes inn i vernekartet.

August Nilssen ber om at en eldre slepe/traktorveg på gnr/bnr 48/1 på Svinåsen tegnes inn i vernekartet og at denne kobles til tilsvarende slepe spilt inn fra Timber AS. Innspillet har vedlagt kart med inntegnet trasé for slepe/traktorveg.

AS Timber Co ber om at en eksisterende slepe/traktorvei vest for Svinåsen tegnes inn i vernekart og kobles sammen med tilsvarende slepe/traktorveg som i innspillet til grunneier August Nilssen. Fylkesmannen har fått tilsendt trasé for slepe/traktorveg. I innspillet sitt ber AS Timber Co om at verneforskriften skal kunne åpne for bruk av traktor/ATV på den aktuelle vegen for uttransport av felt storvilt.

Åmli kommune problematiserer at det er ulik metodikk for kartlegging ved utarbeidelse av skogbruksplan og ved vurdering og verdisetting for frivillig vern. For Hovdefjell trekkes det særlig fram at det i Biofokus sin kartlegging er funnet et relativt stort areal med lågurt-eikeskog samt mindre områder med eik-lindeskog, mens det i skogbrukskartleggingen ikke er registrert noen forekomster av lågurt-eikeskog i det hele tatt.

Videre peker kommunen på at det er en høy andel ungskog i det foreslåtte verneområdet, særlig i øst. Kommunen stiller derfor spørsmål ved foreslått avgrensning av området. Det framgår av innspillet at det etter kommunen sin vurdering, ville ha styrka legitimiteten bak verneforslaget dersom Fylkesmannen konkret kunne vist til hva som var så viktig med å verne området fra Hovde og videre østover. Kommunen mener også at foreslått avgrensning som framgår av rapporten fra Biofokus støtter opp om dette.

Kommunen informerer også om at det går en merka tursti fra Hovdeheia opp til toppen av Hovdefjell, og at det er ønskelig at det videre vernearbeidet tar hensyn til stien. Kommunen ber i denne sammenheng om at en fraviker det generelle forbudet mot merking og rydding av stier og løyper i verneområder.

Norges Jeger- og fiskeforening -Aust-Agder er for vern av natur da dette tar vare på leveområdene til vilt og fisk samt områder som er viktige for friluftsliv og biologisk mangfold. Foreningen forutsetter at det åpnes for jakt og fiske samt bruk av uttransport av felt storvilt i Hovdefjell naturreservat som i andre eksisterende verneområder. Oppstartsmeldingen har vært sendt lokal jeger- og fiskeforening for uttalelse til fylkeslaget.

Aust-Agder fylkeskommune er positiv til at det inngås flere avtaler om frivillig skogvern i Aust-Agder. Administrasjonen i fylkeskommunen mener det er viktig at en gjennom vern av skogsområdene også tilrettelegger for bærekraftig bruk av områdene. Fylkeskommunen anser det som viktig å legge til rette for friluftsliv, jakt og fiske, og at dette kommer fram i bestemmelsene i verneforskriftene.

Agder Energi viser til at de har et eksisterende anlegg gjennom det foreslåtte verneområdet ved Hovdefjell og til at verneforskriften ikke må svekke deres rettigheter knyttet til ivaretagelse av eksisterende anlegg. Det bes om at følgende punkter ivaretas gjennom vernebestemmelsene:

Tinglyste rettigheter/skjønn videreføres

- Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, herunder rett til å rydde alt skogvirke som vokser opp i ryddebeltet samt rett til å foreta sikringshogst utenfor ryddebeltet der dette anses som farlig for anleggene.
- Oppgradering/fornyning av kraftlinjer for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt.
- Endring av mastepunktet, dvs. mastetype/mastehøyde og evt. for flytting av mastepunktet dersom det er hensiktsmessig.
- Nødvendig transport i terrenget med nødvendig motorisert kjøretøy for å komme frem til anleggene, både i byggeforbudsbeltet og utenfor. Dette gjelder også transport inn/ut i området ved ombygging av anlegget.

I tillegg må forvaltningsmyndigheten for verneområdet kunne gi tillatelse til etablering av nye anlegg, flytting av anlegg og tilbygg til eksisterende anlegg.

Språkrådet har ingen merknader til skrivemåten Hovdefjell naturreservat, men stiller spørsmål ved om navnet er dekkende. De foreslår Jerpåsen som alternativt navn.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) påpeker at det ifølge kartdatabasene fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) ikke er registrert viktige mineralressurser innenfor områdene som er aktuelle for vern. Dersom ny kunnskap i framtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdene, må eventuelt uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. DMF viser videre til at det i området ved Hovdefjell finnes flere registrerte forekomstområder for feltspat. To av disse ligger svært tett på den foreslåtte grensen til

naturreservatet. Det er ikke tilgjengelig tilstrekkelig data for å vurdere potensiell verdi for utvinning av industrimineraler i fremtiden.

Kleivstøylheii

Språkrådet har ingen merknader til skrivemåten Kleivstøylheii, men påpeker at Kleivstøylheii ligger utenfor selve verneområdet.

Aust-Agder fylkeskommune er positiv til at det inngås flere avtaler om frivillig skogvern i Aust-Agder. Administrasjonen i fylkeskommunen mener det er viktig at en gjennom vern av skogsområdene også tilrettelegger for bærekraftig bruk av områdene. Fylkeskommunen anser det som viktig å legge til rette for friluftsliv, jakt og fiske, og at dette kommer fram i bestemmelsene i verneforskriftene.

Statens Vegvesen, Region Sør peker på at det foreslåtte verneområdet ligger vest for Riksveg 9, som er en nasjonalt viktig hovedveg i landsdelen, mellom Skomedal og Frøysnes. Området strekker seg om lag en kilometer langs riksvegen. Riksveg 9 følger vannkanten langs Åraksfjorden på den aktuelle strekningen, noe den også vil gjøre i fremtiden. Det er heller ingen annen infrastruktur, bygg eller anlegg i området i dag som vil ha vesentlig betydning for valg av eventuell ny framtidig veglinje på stedet. Statens Vegvesen ønsker derfor ikke at vernegrensen settes nærmere enn 30 meter regnet fra midten av vegen.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) påpeker at det ifølge kartdatabasene fra Norges geologiske undersøkelse (NGU) ikke er registrert viktige mineralressurser innenfor områdene som er aktuelle for vern. Dersom ny kunnskap i fremtiden viser at det fins viktige forekomster av mineralske ressurser i verneområdene, må eventuelt uttak av disse forekomstene vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle ut fra den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. DMF viser videre til at det ikke er registrert mineralske ressurser i tilknytning til området foreslått som Kleivstøylheii naturreservat. DMF har derfor ikke merknader til at området vernes.

Norges Jeger- og fiskeforening -Aust-Agder er for vern av natur da dette tar vare på leveområdene til vilt og fisk samt områder som er viktige for friluftsliv og biologisk mangfold. Foreningen forutsetter at det åpnes for jakt og fiske samt bruk av uttransport av felt storvilt i Kleivstøylheii naturreservat som i andre eksisterende verneområder. Oppstartsmeldingen har vært sendt lokal jeger- og fiskeforening for uttalelse til fylkeslaget.

Bygland kommune viser innledningsvis til at 22,4% av det totale arealet i kommunen vernet. Dersom en også verner Kleivstøylheii sammen med flere områder som p.t er i verneprosess, vil den totale andelen verna areal i Bygland kommune utgjøre om lag 24%. I Bygland kommune er det i overkant av 226 000 daa produktiv skog. Rådmannen ber derfor Fylkesmannen om framover å føre statistikk over hvor stor andel produktiv skog som er vernet, fordelt på det enkelte området og samlet for kommunen. Mesteparten av verna areal i Bygland er lite tilgjengelig og ikke aktuelt å avvirke ut fra dagens tømmerpriser og driftsmetoder. For framtidige tømmerleveranser til sagbruk og industri på Sørlandet er det likevel viktig at en i størst mulig grad ikke verner områder som ligg nært opp til veg der en kan ta ut tømmer uten for store kostnader.

Kommunen har i forbindelse med tidligere verneprosesser i kommunen gitt tilbakemelding om at det ikke bør vernes areal helt ned mot veg, og anmoder igjen på det sterkeste om at en unngår å verne areal helt ned mot grensa til Riksveg 9. Bakgrunnen for dette er å sikre tilgjengelig areal til for rassikringstiltak og eventuell framtidig utvidelse av veien.

Det ble utarbeidet skogbruksplan for det foreslåtte området ved Kleivstøylheii 2006/2007, og det fremgår av planen at arealet nærmest RV9 i nord og sør er yngre produksjonsskog. Det ligger også en hogstflate innenfor arealet som foreslås vernet. Kommunen mener at vernegrensa må trekkes lenger opp fra RV9 slik at yngre skogområder tas ut av verneområdet.

Aust-Agder fylkeskommune er positiv til at det inngås flere avtaler om frivillig skogvern i Aust-Agder. Administrasjonen i fylkeskommunen mener det er viktig at en gjennom vern av skogsområdene også tilrettelegger for bærekraftig bruk av områdene. Vi anser det som viktig å legge til rette for friluftsliv, jakt og fiske, og at dette kommer fram i bestemmelsene i verneforskriftene.

Fylkesmannens kommentarer til innspillene

Fylkesmannen finner ikke grunn til å kommentere innspillene fra Aust-Agder fylkeskommune, Vest-Agder fylkeskommune, Norges jeger- og fiskerforbund, Direktoratet for mineralforvaltning og språkrådet.

Øykjeheia – utvidelse

FNF-Agder

Slik Fylkesmannen vurderer det, vil de foreslåtte vernebestemmelsene for områdene ivareta hensynet til natur- og friluftslivsinteresser. Tradisjonelt friluftsliv er tillatt som tidligere, og eksisterende stier kan merkes, ryddes og vedlikeholdes uten at dette må søkes om. Plukking av bær og matsopp samt små- og storviltjakt vil fremdeles være tillatt også ved et fremtidig vern.

Statnett

På bakgrunn av de store samfunnsmessige interessene som er tilknyttet eksisterende kraftledning mellom Tonstad og Stokkeland, har Fylkesmannen vært i dialog med grunneier for å finne alternative løsninger til vernegrense enn det som ble fremmet på oppstartsmeldingen. Resultatet av dette, ble en endring av vernegrensen, slik som Statnett etterspurte i sitt innspill. Forslag til ny vernegrense settes derfor 100 meter nord for eksisterende kraftledning.

Slik Fylkesmannen vurderer det, ivaretar forslag til vernebestemmelser for bruk av motorisert kjøretøy for bakketransport i forbindelse med de forhold som er nevnt i innspillet. Forskriften åpner for at det ved akutte hendelse skal meldes om bruk av motorkjøretøy til forvaltningsmyndigheten i etterkant av hendelsen, jf. § 6 d). Når det gjelder bruk av drone og helikopter til lavtflyging over naturreservatet, er det ikke noe i vernebestemmelsene som hindrer dette da det kun er start og landing med luftfartøy som er forbudt, jf. verneforskriften § 5 a). Dersom det legges opp til start og landing med helikopter innenfor reservatet må det søkes om dispensasjon.

Agder Energi Vannkraft

Ettersom vernegrensen er flyttet betydelig lenger nord og ikke lenger ligger i vannkanten til Lindvatnet, er arealet der Agder Energi sitt lukehus også ligger ikke lenger inkludert i forslag til utvidet Vern av Øykjeheia naturreservat. Fylkesmannen har forståelse for at Agder Energi har behov for å bruke traktorveien som går gjennom eksisterende verneområde og inn til lukehuset på gnr/bnr 34/8. Det er i gjeldende verneforskrift åpnet for at Agder Energi etter godkjent søknad kan benytte traktorveien til nødvendig motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av kraftinstallasjon/lukehus på gnr/bnr 34/8. Ved en utvidelse av verneområdet, vil det ikke bli foreslått noen endringer av denne bestemmelsen, slik at nødvendig bruk av veien vil kunne fortsette som før. For øvrig videreføres alle vernebestemmelsene knyttet til bruk av traktorveien i forslag til ny forskrift.

Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Unntakene i verneforskriften knyttet til vedlikehold og oppgradering av kraftledning, samt unntak for motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på kraftledningen er innarbeidet i forslag til verneforskrift som sendes på høring. Fylkesmannen takker for påminnelse om at Statnett ved en feil hadde blitt utelatt som mottaker av oppstartsmeldingen. Denne ble ettersendt og Statnett fikk anledning til å uttale seg til foreslått utvidelse av verneområdet.

Hovdefjell

Knut Solvang

Innspillet er innarbeidet i verneforslaget og de aktuelle stiene og traktorveien er tegnet inn i vernekartet.

August Nilssen

Innspillet er innarbeidet i verneforslaget og den aktuelle slepa/traktorveien fremgår av vernekartet.

AS Timber Co

Fylkesmannen har tegnet den aktuelle slepa/traktorveien inn i vernekartet og koblet denne sammen med veien til August Nilssen der denne går over på hans eiendom, gnr/bnr 48/1. Det er også tatt inn i vernebestemmelsene at det åpnes for bruk av ATV og traktor på den aktuelle vegen i forbindelse med uttransport av felt storvilt. Fylkesmannen presiserer at det i terrenget for øvrig kun er tillatt å bruke lett beltekjøretøy (elgtrekker/jernhest).

Åmli kommune

Fylkesmannen tar med seg kommunens innspill knyttet til metodikk. Vi viser i denne sammenheng til at det er Miljødirektoratet som er ansvarlig for å utarbeide metodikken som legges til grunn for vurdering og verdisetting av de områdene som er tilbudt for frivillig vern. Miljødirektoratet jobber for tiden med utvikling av en ny metodikk for kartlegging av frivillig vernområder som forhåpentligvis vil innebære en forbedring på de punktene der kommunen mener dagens metodikk er for dårlig.

Det er, som kommunen skriver, en høy andel yngre og eldre produksjonsskog (hogstklasse 2 og 3) øst i det foreslåtte verneområdet på Hovdefjell. Verneverdiene i området er konsentrert til den vestre delen av tilbudt område, noe som også går fram av Biofokus sin rapport fra kartleggingen. Biofokus har foreslått en avgrensning av verneverdig område som utelater de østlige delene som innspillet gjelder. For å avgjøre om det kunne være hensiktsmessig å justere vernegrensen i tråd med innspillet fra kommunen, var Fylkesmannens miljøvernavdeling på befaring i den aktuelle delen av tilbudt verneområde den 16.4.2019. Skogen i området var ung og preget av naturlig foryngelse, hovedsakelig med bjørk og noe spredt gran. Andelen ungskog er relativt høy innenfor deler av tilbudsområdene på eiendommene gnr/bnr 48/1, 50/2 og 50/3. Fylkesmannen vurderer det derfor slik at denne delen av området ikke inneholder så store biologiske verdier eller skogtyper der det er dokumentert mangler i skogvernet i Aust-Agder, at vi kan forsvare å foreslå et vern her. Vi har derfor valgt å endre avgrensningen av verneområdet som nå sendes på høring tilnærmet i tråd med innspillet fra kommunen. Det er i denne sammenheng også lagt vekt på at den gammelskogen som en ville fått med i et verneområde ved å ta med alt tilbudt areal, i hovedsak består av gran og furu på bonitet 11. Slik Fylkesmannen vurderer det, er det vernet betydelige arealer med disse skogtypene i Åmli fra før og en er derfor ikke avhengig av å inkludere disse arealene for å dekke opp nasjonale mangler i skogvernet.

Fylkesmannen innarbeider traseen for eksisterende tursti til Hovdefjell i vernekartet. Vi påpeker også at det er åpning i verneforskriftene for alle nye skogvernområder om at alle eksisterende stier og turveier kan merkes, ryddes og vedlikeholdes uten at dette trenger noe nærmere søknad eller behandling av forvaltningsmyndighet.

Agder Energi Nett AS

Agder Energi Nett AS har et eksisterende anlegg som går gjennom foreslått verneområde ved Hovdefjell i nordvest. Ved opprettelse av nye verneområder med eksisterende energi- og/eller kraftanlegg er utgangspunktet at anlegget skal kunne drives og vedlikeholdes på en sikkerhetsmessig og økonomisk forsvarlig måte.

Forslag til verneforskrift for Hovdefjell naturreservat har bestemmelser som åpner for drift og vedlikehold av eksisterende anlegg. Fylkesmannen mener dette også inkluderer fjerning av skog i ryddebeltet og sikringshogst utenfor avsatt ryddebeltet når dette anses som farlig for anlegget. Kulepunkt 2 om oppgradering og fornyelse av kraftledninger er også tillatt, jf. vernebestemmelsene § 4. Det er imidlertid en forutsetning ved heving av spenningsnivå og behov for økning av linjetverrsnitt at tiltaket ikke skal skade verneverdiene nevneverdig. Endring av mastehøyde og mastepunkt som nevnt i kulepunkt 3 dekkes også opp av den samme bestemmelsen (§ 4). Standardbestemmelsene i verneforskriften som åpner for motorferdsel i tilknytning til energianlegg gjelder kun ved akutt utfall på kraftlinje. Det er ikke anledning til å åpne for fri motorferdsel inn til anleggene i forbindelse med rydding av skog langs linja eller ved ombygging. Nødvendig motorferdsel ved slike tilfeller er søknadspliktig. Det er imidlertid tatt inn en spesifisert dispensasjonsbestemmelse i § 7 i forskriften som gjelder denne type motorferdsel. Bakgrunnen for at det i slike tilfeller kreves dispensasjon er at forvaltningsmyndigheten skal kunne styre bruken av kjøretøy i sårbare områder for å unngå unødvendig skade på naturmiljøet. Fylkesmannen presiserer at Agder Energi Nett AS kan påregne å få godkjent en søknad om motorferdsel i forbindelse med tiltak på eksisterende kraftledninger eller ved ombygging av anleggene.

Utgangspunktet er at etablering av nye tekniske anlegg som kraftanlegg skal være forbudt i naturreservater. En søknad om dette vil derfor måtte behandles som en dispensasjonssøknad etter verneforskriften § 8, og en vil ikke kunne påregne å få en slik søknad godkjent.

Språkrådet

Fylkesmannen finner ikke grunn for å bytte navn på naturreservatet til Jerpåsen da grunneierne har tilbudt området under navnet Hovdefjell og tilnærmet også hele Hovdefjell ligger innenfor verneforslaget.

Kleivstøylheii

Språkrådet

Fylkesmannen har besluttet å endre navnet på det foreslåtte verneområdet som i oppstartsmeldingen het Jerpeneset til Kleivstøylheii. Bakgrunnen for å endre navn på området, er at Jerpeneset ligger nord for og ikke innenfor avgrenset verneområde. Valg av navn er gjort etter en gjennomgang av stedsnavn i tilgjengelig kart og fordi størsteparten av lisa, som det foreslåtte verneområdet består av, er den nederste delen av Kleivstøylheii.

Statens Vegvesen, Region Sør

Statens Vegvesen ber om at vernegrensen flyttes 30 meter fra midten av Rv9 da en eventuell fremtidig utvidelse av Rv9 på strekningen langs tilbudt verneområde ved Frøysnes/Skomedal kun vil kunne skje vest for dagens vegtrasé. Da det ikke foreligger noen konkrete planer om utvidelse av Rv9 på den aktuelle strekningen, ønsker Fylkesmannen å beholde vernegrensen som foreslått og i

samsvar med arealet som er tilbudt for vern fra grunneierne, jf. avgrensningen i oppstartsmeldingen. Vi viser imidlertid i denne forbindelse til at det er en åpning i vernebestemmelsene § 8 om generelle dispensasjonsbestemmelser der «*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48*». Ved et fremtidig behov for utbedring/utvidelse av RV 9 på den aktuelle strekningen, vil Statens Vegvesen kunne søke om dispensasjon etter denne bestemmelsen.

Bygland kommune

Fylkesmannen har p.t ikke noen oversikt over hvor stor andel av den produktive skogen i kommunen som er vernet, men det foreligger planer om å utarbeide en GiS-analyse for å få frem dette for alle kommunene i Aust- og Vest-Agder. Når resultatene av analysen foreligger, vil kommunen bli orientert.

Når det gjelder kommunens innspill knyttet til at vernegrensa bør flyttes lenger opp fra Riksveg 9 for å sikre tilstrekkelig areal til rassikring og fremtidig utvidelse, viser Fylkesmannen til vår vurdering av tilsvarende innspill fra Statens Vegvesen over.

Fylkesmannen er klar over at vi ved å beholde avgrensningen som i oppstartsmeldingen, vil inkludere en hogstflate i verneområdet. Bakgrunnen for at vi har valgt å strekke avgrensningen så langt sør og utenfor den registrerte naturtypelokaliteten er å oppnå en så god arrondering som mulig. Slik vi vurderer det, er det ikke hensiktsmessig å lage en «kile» inn ved den aktuelle hogstflata for å få med tilgrensende bestand av gammel granskog. I noen grad er det også lagt vekt på at det nå også foreligger et tilbud av vern på tilgrensende eiendommer på gnr/bnr 34/1 og 34/3.

Høring og videre prosess

Formålet med høringen er å kaste lys over mulige konflikter knyttet til ulike interesser som kan bli påvirket av verneplanen. Fylkesmannen ønsker spesielt innspill fra grunneiere på bestemmelser i verneforskriftene som gjelder motorferdsel, eksisterende traktorveier og stier som er i bruk, eksisterende bygninger (for eksempel hytter, uthus, høyløer e.l.) som bør merkes av på vernekart mm. Etter høringen vil høringsuttalelsene bli vurdert opp mot konfliktgrad og mulige løsninger for området. Fylkesmannen vil så sende sin tilråding om vern av området til Miljødirektoratet, inkludert en oppsummering av høringsuttalelsene og forslag til eventuelle endringer. Basert på etterfølgende anbefaling fra Miljødirektoratet vil deretter Klima og miljødepartementet legge planen fram for regjeringen som avgjør endelig utfall av verneforslaget.

Beskrivelse av områdene med forslag til verneforskrifter

Hovdefjell naturreservat

Det foreslåtte verneområdet ligger like øst for Simonstad, og nord for Nelaug stasjon. Hoveddelen av området ligger i Åmli kommune, men det har også mindre områder i nord/nordøst som ligger i Vegårshei kommune. Det ble gjennomført naturfaglige registreringer i tilbudsområdet i 2017. Området har også tidligere vært naturtypekartlagt. Regionalt sett er vegetasjonen i området ganske variert. På rygger/koller er det ofte skrinn lyngskog/ knausfuruskog (ofte iblandet eik). Ellers er det mye blåbærskog, grasdominert fattigskog, røsslyng-blokkebærskog, fattig småbregneskog og fattige småmyrer. Rikere skogtyper er i hovedsak begrenset til kjerneområdene, hvor svak (lyng-bærlyng)-lågurtskog er utbredt. De rikeste utformingene opptrer innenfor kjerneområde 1, med forekomst av bl.a. knollerteknapp, svarterteknapp (svært sparsomt), fingerstarr og skogsvingel. Deler av denne skogen kan klassifiseres som lågurt-eikeskog (NT). I dette kjerneområdet ble det også påvist flere rødlistearter av sopp og lav som er tilknyttet den rike bakkevegetasjonen, men som også kan knyttes til gamle trær og død ved.

Kjerneområde 2 består av boreonemoral gran-blandingsskog og inneholder elementer av både gammel granskog, rik edelløvskog og rik barskog (barlindskog). Granskogen er moderat gammel med dominerende aldersklasse på ca. 80-100 år, og øvre alder rundt 120-140 år. Edelløvtrærneer relativt smådimensjonerte. Barlinda ser ut til å trives og fremviser ganske stor aldersspredning. De største er over 30 cm dbh, og har startet å utvikle hule stammer. Den relativt store forekomsten av gammel barlind (VU) bidrar til å trekke opp verdien i dette kjerneområdet.

Utover verneverdiene som er beskrevet i de to kjerneområdene over, innehar Hovdefjell også naturverdier knyttet til forekomst av gamle ospesholt og gammel gran-blandingsskog.

Hovdefjell scorer middels høyt til høyt på flere parametere; vegetasjonsvariasjon, treslagsfordeling, artsmangfold, rikhet, størrelse og arrondering, og vurderes som regionalt verneverdig (**).

Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Hovdefjell naturreservat, Åmli og Vegårshei kommuner, Aust-Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjon..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område med en regionalt stor lokalitet gammel granskog med et høyt innslag av barlind. Området har også forekomster av lågurt-eikeskog med tilhørende rik karplanteflora samt gammel osp.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og evt. videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Åmli kommune: 45/1, 46/1, 48/1, 47/1, 50/2, Vegårshei kommune: gnr/bnr: 7/1 og 8/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2372 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet desember 2019. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Åmli kommune, Vegårshei kommune, hos Fylkesmannen i Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier, traktorvei og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, broer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall av eksisterende energi- og kraftanlegg.
- g) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.
- h) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt i samsvar med gjeldende lovverk.
- i) Beiting.
- j) Utsetting av saltstein.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Sykling er forbudt utenom eksisterende veier eller stier avmerket på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med hest eller lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med traktor og ATV på eksisterende traktorveier inntegnet på vernekartet.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppsetting av gjerde i forbindelse med beiting.
- f) Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.
- h) Gjenoppføring av bygninger, anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- i) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e og j, og § 7 a, b og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan foreta tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Kleivstøylheii naturreservat

Det foreslåtte verneområdet ligger i lisa på vestsiden av Byglandsfjorden, om lag to kilometer sør for Frøysnes. Sett under ett har området stor naturvariasjon, med naturskog og relativt stor forekomst av gamle edelløvtrær og død ved fordelt på mange ulike treslag. Verneverdiene i området er hovedsakelig knyttet til en større forekomst av alm-lindeskog. Vegetasjonen er til dels meget rik og inkluderer flere regionalt sjeldne arter som skogfaks og storklokke. Det er dessuten påvist en rekke krevende arter sopp, lav og moser.

Området inneholder ulike skogtyper; rik edelløvsog, rik blandingsskog og gammel barskog. Det inngår også små areal med sørvendt berg og rasmark. Alm-lindeskog danner en mer eller mindre sammenhengende sone oppunder bergflågene og et stykke ned i dalsiden. Forekomsten med alm-lindeskogen er nesten overalt sterkt oppblandet med gran og boreale løvtrær. Dominerende treslag for avgrensingen som helhet er gran, alm og bjørk. Avgrensingen omfatter utelukkende gammelskog. Skogen er heterogen i struktur og utviser stor spredning i alders- og dimensjonsklasser. Dødvedelementer forekommer spredt til lokalt ganske hyppig, men spesielt grove læger opptrer bare sparsomt. Grovvokste trær forekommer spredt, og fordelt på mange treslag. Særlig grovvokste er enkelte almetrær

Området har et relativt høyt antall krevende gammelskogsarter, flest tilknyttet alm, men også på andre treslag. Verdt å fremheve er den ganske gode forekomsten av krevende epifytter på alm, slik som blådoggnål. Vegetasjonen er dessuten flekkvis meget rik med innslag av regionalt sjeldne arter, og i kombinasjon med høy skogalder og stor treslagsblanding tyder dette på at det også er potensial for krevende jordboende sopparter.

Naturtypekartleggingen som er gjennomført for det aktuelle området ved Kleivstøylheii er gitt verdi A (svært viktig). Området bidrar til å oppfylle mangler i skogvernet på Agder for skogtypen edelløvsog med alm-lindeskogutforming. Fylkesmannen vurderer det slik at området er regionalt verneverdig (**).

Forslag til verneforskrift

Forskrift for Kleivstøylheii naturreservat, Bygland kommune, Aust-Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel og til dels velutviklet alm-lindeskog. Området viser stor variasjon i skogstyper og har også verneverdier knyttet til forekomst av rik blandingsskog og gammel barskog. Området har et rikt artsmangfold og mange rødlistearter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensing)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr: Bygland kommune: 18/3, 19/1 og 19/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 556 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Bygland kommune, hos Fylkesmannen i Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt i samsvar med gjeldende lovverk.
- g) Beiting.
- h) Utsetting av saltstein.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier og stier avmerket på vernekartet, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppsetting av gjerde i forbindelse med beiting.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e og h, og § 7 a, b og e.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

Øykjeheia naturreservat (utvidelse)

Utvidelsesområdet i Øykjeheia ligger på nordsiden av Lindvatnet og omkring fjellet Middagsknuten. Området ble kartlagt med hensyn til verneverdier i 2017. Skogen er uten nyere inngrep av betydning, og hele arealet består av gammelskog.

Det ble registrert to kjerneområder innenfor det tilbudte utvidelsesområdet; kjerneområde 1 består av gammel kystfuruskog, mens kjerneområde 2 er gammel boreal lauvskog med utforming gammelt ospeholt. I kjerneområde 1 er tresjiktet dominert av furu og bjørk og skogen er relativt gammel og storvokst. Dominerende aldersklasse på furu er ca. 150 år, men med rimelig god aldersspredning opp til ca. 200 år. De eldste er mellom 200 og 250 år. Tresjiktet i kjerneområde 2, er i store parti dominert av bjørk og osp. Skogen er relativt gammel og storvokst med flersjiktet struktur. I nord er det betydelig innslag av både osp og furu på ca. 200 år. Samlet sett for hele utvidelsesområdet er det påvist få krevende arter, derav kun to rødlistearter der den ene er barlind.

Isolert sett vurderes utvidelsesområdet av Øykjeheia til regionalt verneverdig (**).

Forslag til verneforskrift

Forskrift for Øykjeheia naturreservat, Sirdal kommune, Vest-Agder

Fastsatt ved kongelig resolusjonmed hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et av de mest interessante og største sammenhengende gammelskogområdene i regionen, med områdets flora, fauna og naturlige økologiske prosesser.

Øykjeheia er et stort sammenhengende furuskogområde på god mark som er upåvirket av moderne skogbruk. Sammen med Maritshei har området særlig betydning for biologisk mangfold og utgjør et typeområde for Sørlandets bjørke- og furuskogregion med en sammenhengende vertikalgradient fra 50-500 moh. Området har også elementer av boreal lauvskog herunder forekomster av gamle ospeholt, rik sumpskog og kulturbetinget høstingsskog. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sirdal kommune: 34/1, 34/3, 34/7, 35/1, 61/2, 61/3, 61/4, 61/5, 62/1, 62/3, 62/5, 62/7, 62/10, 63/3, 63/4, 63/6, 65/1, 65/2, 65/3, 65/7, 65/13 og 65/14.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 15 884 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:25 000 datert Klima- og miljødepartementet desember 2014. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sirdal kommune, hos Fylkesmannen i Agder, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til jaktprøver, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
- e) Etablering av nye båt plasser er forbudt.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Vedlikehold av veier, anlegg og andre innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av stier, løyper, bruer og skilt som eksisterte på vernetidspunktet.
- f) Lokal orienteringsaktivitet og gjennomføring av lokale orientingsløp, med unntak for perioden 15. mai–15. august.
- g) Beiting.
- h) Utsetting av saltsteiner.
- i) Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- j) Drift, vedlikehold og nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- k) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til verneformålet.
- l) Skjøtsel av kulturbetinget høstingsskog inkludert styvingstrær på gnr./bnr. 65/1 i samsvar med skjøtelsesplan.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier eller traseer godkjent gjennom forvaltningsplan, er bruk av sykkel, hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- b) Nødvendig motorferdsel på eksisterende traktorvei over gnr./bnr 35/1 (avmerket på vernekartet), i forbindelse med skogsdrift på bakenforliggende eiendom.
- c) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- d) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- e) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med traktor på eksisterende traktorvei over gnr./bnr. 35/1.
- f) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter som nevnt i § 3 d.
- d) Tilrettelegging og bruk av reservatet for friluftsliv og pedagogiske aktiviteter dersom det ikke er i strid med vernevedtakets formål.
- e) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- f) Mindre trafiksikkerhetstiltak, utbedring av kurvatur og forbedring av siktforhold i tilknytning til FV 901.
- g) Nødvendig fjerning av vegetasjon i bekkeleiet i Lindåna som følge av vannkraftregulering.
- h) Nødvendig opprydding av masser fra spyletunnel og tidligere anleggsvirksomhet fra Marikollen til Storemyr (gnr./bnr. 35/1).
- i) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- j) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg, og oppgradering og fornyelse av kraftledninger.
- k) Nødvendig motorferdsel på eksisterende traktorvei over gnr./bnr. 35/1 i forbindelse med vedlikehold av kraftinstallasjon på gnr./bnr 34/8, og for transport av ved, materialer og utstyr til eksisterende hytter på bakenforliggende eiendom.
- l) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 d, e, g og h og § 7 e.

§ 8. (generelle dispensasjonsregler)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 12. desember 2014 nr. 1665 om vern av Øykjeheia naturreservat, Sirdal kommune, Vest-Agder.